

Софийски университет "Св. Климент Охридски"
Исторически факултет
Катедра по История на България

К О Н С П Е К Т

за кандидат-докторантски изпит по **История на българските земи XV-XVII век**

Т е м и:

1. Историографски изследвания върху българската история в ранните векове на османското владичество, XV-XVII в.: проблеми, дискусии и перспективи.
2. Формиране на османската политическа система и нейното налагане и функциониране в Румелия. Развитие на локалното управление и самоуправителни институции на населението, XV-XVII в. Функционирането на османската правна система в провинцията.
3. Развитие на османската военна организация през XV-XVII в. Категории население с военно-помощни задължения.
4. Поселищна мрежа и развитие на комуникациите в българското пространство през XV-XVII в.
5. Стопанска характеристика на аграрното производство в Късното средновековие в българските земи. Статут на селскостопанския производител (раята).
6. Османската фискална система и принципи на развитието ѝ през XV-XVII в. Данъкоплатците.
7. Градовете в българските земи: демографска, стопанска, социална и урбанистична характеристика.
8. Търговска дейност и търговска мрежа в българските земи през XV-XVII в. Международна търговия.
9. Обществото през XV-XVII: основни компоненти на микро и макро структурата (класи и съсловни етно-религиозни структури, категории рая със специални задължения, съседско-териториални, производствени, семейно родствени общности).
10. Православната църква и нейната организация през XV-XVII в. Културна и социално-организираща роля на църквата.
11. Ислямът и процесите на ислямизация в българските земи през XV-XVII в.
12. Българите и европейската политика през XV-XVII в. Селска съпротива и хайдушки прояви. Българските политически акции и антиосмански въстания през XV-XVII в.

13. Католическата пропаганда в българските земи и политическата дейност на българските католици през XVII в.

14. Културни изяви на етнорелигиозните общности в българските земи през XV-XVII век.

ЛИТЕРАТУРА

I/ Общи съчинения:

Гасратян, М., С. Орешкова, Ю. Петросян. Очерки истории Турции. Москва, 1983.

Георгиева, Ц., Н. Генчев. История на България през XV-XIX в. Изд. Анубис. С., 1999.

Иречек, К. История на българите, с поправки и добавки от самия автор. С., 1978.

История на България. Изд. на БАН. Т.4. С., 1983.

История на Османската империя. Ред. Р. Мантран. С., 1999.

II/ Извори:

Антонов, Ал. Сарандапорският летопис от XVI век. С., 2015.

Герлах, С. Дневник на едно пътуване до османската порта в Цариград. Превод М.Киселинчева. С., 1976.

Документи за католическата дейност в България през XVII в. С., 1993.

Дубровнишки извори за българската история. Съст., превод и коментар Й. Списаревска. Архивите говорят, Т. 10, С., 2000.

Дубровнишки извори за българската история. Съст., превод и коментар Й. Списаревска. Архивите говорят, Т. 70, С., 2017.

Дубровнишки документи за историята на България и българските земи през XIII – XV век. Т. 1 и Т. 2. Превод и коментар Ал. Николов, В. Гюзелев, Ел. Костова, П. Данова, С. Хинковски. С., 2018.

Евлия Челеби. Пътепис. Превод С. Димитров. С., 1972.

Извори за историята на град Омуртаг. Превод Ст. Андреев, М. Калицин, Кр. Мутаfoва. Омуртаг, 2009.

Нешри, М. Огледало на света. Превод М. Калицин. С., 1987.

Османски извори за ислямизационните процеси на Балканите (XVI – XIX в.) Серия извори – 2. Ред. М. Калицин, А. Велков, Евг. Радушев.

Писание за верските битки на султан Мурад, син на Мехмед хан. С., 2002.

Подбрани османски документи за Севлиево и Севлиевска каза. Ред. Ст. Андреев и Хр. Темелски. Севлиево, 2018.

Православни структури на Балканите през XVII – XVIII век съгласно документи от Истанбулския османски архив. Превод М. Калицин, Ст. Андреев, Кр. Мутафова. Велико Търново, 2019.

Петканова-Тотева, Д. Народното четиво през XVI-XVIII в. С., 1993.

Рико, П. Сегашното състояние на Османската империя и на гръцката църква XVII в. Превод М. Киселинчева. С., 1988.

Саадедин. Корона на историята. Превод М. Калицин. С., 2000.

Стара българска литература. Т. 1-5. С., 1982-1992.

Турски извори за българската история. Т. 1-8. С., 196...

Турски извори за историята на правото в българските земи. Състав. Г. Гълъбов, Б. Цветкова. Т. 1-2. С., 1962, 1971.

Тютюнджиев, Ив. Търновската митрополия XV – XIX в. Велико Търново, 2008.

Христоматия по история на България. Състав. Ц. Георгиева и Д. Цанев. Т. 3. С., 1982.

Чужди пътеписи за Балканите. Т. 1- 8. Състав. Б. Цветкова, П. Миятев, М. Йонов, М. Тодорова. С., 1974-1986.

III/ Специализирани изследвания и сборници

Антонов, А. Към въпроса за мензилите в българските земи през XVI-XVIII в. – В: *Studia in Honorem Prof. Verae Mutaftchieva*. С., 2001.

България през XV-XVII в. Историографски изследвания. България XV-XIX в. Т. 1. С., 1987.

Българският 15-ти век. Изд. на НБКМ. С., 1993.

Българският 16-ти век. Изд. на НБКМ. С., 1996.

Българското общество XV-XVIII в. С., 1999.

Етнически и културни пространства на Балканите. Сборник в чест на проф. д.и.н. Цветана Георгиева. Ч. 1. Миналото – исторически ракурси. Съст. Св. Иванова. С., 2008.

Из живота на европейските провинции на Османската империя през XV – XIX век. Сборник изследвания в памет на проф. д.и.н. Елена Грозданова. Съст. Ст. Първева и О. Годорова. С., 2016.

Вечева, Е. Търговията на Дубровник с българските земи XVI-XVII в. С., 1982.

Георгиева, Ц. Антиосманската съпротива на българите през XV-XVII в. – ИПр., 1980, 3, 3-20.

Георгиева Ц. Еничарите в българските земи. С., 1988.

Георгиева, Ц. За произхода и социалната същност на чорбаджиите през XVII в. – ГСУ-ИФ, Т. 68, 1974.

Георгиева Ц. Някои главни последици от османското завоевание на българските земи. - В: Лекции за следдипломна квалификация. Т. 4. С., 1979, 213-238.

Георгиева, Ц. Пространство и пространства на българите XV-XVII в. С., 1999.

Градева, Р. За правните компетенции на кадийския съд. – ИПр., 1993, 2, 98-121.

Граматицова, Н. Неортодоксалният ислям в българските земи. Минало и съвременност. С., 2011.

Димитров, С. Демографски отношения и проникването на исляма в Западните Родопи и долината на р. Места през XV-XVII в. - Родопски сборник, Т. 1. С., 1965, 65-111.

Димитров, С. Занаяти и търговия в София през XVIII в. - В: София през вековете. Т. 1, С., 1989.

Димитров, С. [и др.] История на Добруджа. Т. 3. С., 1988.

Димитров, С. Фетви за изкореняване на българската християнска мирогледна система сред помохамеданчените българи. - Векове, 1987, 2, 27-39.

Динев, П. Софийски книжовници през XVI в. Поп Пейо. С., 1939.

Желязкова, А. Разпространение на исляма в Западнобалканските земи под османска власт XV-XVIII в. С., 1990.

Иванова, С. Арменци и аджем туджаари (За статуса на търговеца в Румелия през XVII-XVIII в. - ВНР. *Studia in Honorem Professoris Virginiae Paskaleva*. 2006, 1-2, 274-303.

Иванова, С. Данъчното облагане на населението в българските градове и формирането на неговите институции XVII-XVIII в. - ИДА, Т.65, 1993.

Иванова, С. Институтът на колективната отговорност в българските градове през XV-XVIII в. – ИПр., 1990, 2.

Иванова, С. Преди да се роди българският милет. – В: Държава и църква – църква и държава в българската история. Сб. по случай 135-годишнината от учредяването на Българската екзархия. С., 2006, 134-184.

Иванова, С. Християнска и мюсюлманска благотворителност по българските земи в XVI-XVIII в. (документи, участници, институции).- В: Дарителство и взаимопомощ в българското общество през XVIII-XIX в. Състав. П. Митев. С., 2003, 7-110.

Из историята на търговията в българските земи през XV-XIX в. С., 1978.

Иналджък, Х. Епохата на султан Мехмед II Завоевателя. С., 2000.

Иналджък, Х. Османската империя. Класическият период, 1300-1600. С., 2002.

История на мюсюлманската култура по българските земи. Състав. Р. Градева. С., 2001.

Йонов, М. Европа отново открива България. С., 1980.

Кил, М. Изкуство и общество в България през турския период. С., 2002.

Кийл, М. Хора и селища в България през османския период. С., 2005.

Кратка история на българската архитектура. С., 1962.

Манова, Д. Български стенописи от XVI-XVII в. С., 1985.

Михнева, Р., Х. Матанов. От Галиполи до Лепанто. Балканите, Европа и османското нашествие. 1354-1571. С., 1988.

Мутафчиева, В. Османска социално-икономическа история. С., 1993.

Мюсюлманската култура по българските земи. Състав.: С. Иванова и Р. Градева. С., 1998.

Османская империя. Государственная власть и социально политическая структура. Москва, 1990.

Османская империя. Система государственного управления, социальные и этнорелигиозные проблемы. Москва, 1986.

Панова, С. Българските търговци през XVII в. С., 1980.

Пенев, Б. История на новата българска литература. Т. 1. С., 1976.

Петканова-Тотева, Д. Дамаскинците в българската литература. С., 1965.

Петканова, Д. История на старобългарската литература. С., 1996.

Петкова, М. Между Анатолия и Румелия. Юруците и стопанското райониране на части от Централните Балкани, средата на XV - средата на XVI век. С., 2021.

Петкова, М. Централните Балкани и османците. Демографско развитие и аграрна икономика в Източния дял на Тракийската низина през XVI век. С., 2020.

Протич, А. Денационализиране и възраждане на нашето изкуство от 1393 до 1878 г. – В: България 1000 години. С., 1930.

Първева, С. Земята и хората през XVII – първите десетилетия на XVIII век. С., 2011.

Първева, С. Поселщина мрежа и гъстота на населението в части на Северна България и подбалканските полета в края на XVII и началото на XVIII в. – ИПр., 1992, 8-9, 32-52.

Първева, С. Създаване и запазване на колективната памет за военни конфликти в османската погранична периферия: битките на Михай Витязул с османската империя по време на войната със Свещената лига (1593-1606). – ИПр, 3-4, 2015, 5-35.

Първева, С. Странстваци и уседнали селски търговци в провинция Румелия в края на XVII – XVIII век. ИП, 2019, 32 – 115.

Радусев, Е. Помаците. Ч. 1-2. С., 2005.

Списаревска, Й. Чипровското въстание и европейския свят. С., 1988.

Стайнова, М. Османски изкуства на Балканите XV-XVIII в. С., 1995.

Станимиров, С. Политическата дейност на българите католици през 30-те - 70-те години на XVII в. Към историята на българската антиосманска съпротива. С., 1988.

Тодоров, Н. Балканския град XV-XIX в. С., 1972.

Тодорова, М. Балканското семейство. Историческа демография на българското общество през османския период. С., 2002.

Тодорова, О. Православната църква и българите през XV-XVIII в. С., 1997.

Харбова, М. Градоустройство и архитектура по българските земи през XV-XVIII в. С., 1991.

Цветкова, Б. Извънредни данъци и държавни повинности в българските земи под турска власт. С., 1958.

Цветкова, Б. Паметна битка на народите. С., 1979.

Цветкова, Б. Проучвания на градското стопанство през XV-XVI в. С., 1972.

Antov, N. The Ottoman “Wild West”: The Balkan Frontier in the Fifteenth and Sixteenth Centuries. Cambridge University Press, 2020.

Gradeva, R. Rumeli under the Ottomans, 15th – 18th Centuries: Institutions and Communities. Istanbul, 2004.

Gradeva, R. War and Peace in Rumeli. Istanbul, 2008.

History of the Ottoman State, Society and Civilisation. Ed. E. Ihsanoğlu. Vol. 1-2. Istanbul, 2001.

Inalcik, H. Studies in Ottoman Social and Economic History. London, 1985.

Inalcik, H. (ed.) Social and Economic History of Ottoman Empire, 1300-1914. Cambridge, 1996.